

Monumentnummer*: 522199

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 24 juni 2002
Kadaster deel/nr 82747/195

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Neer	Leudal	Limburg

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Neer	H			251

Omschrijving**

Inleiding.

Voormalige SLUISWACHERSWONING aan de Kanaalweg langs het Afwateringskanaal, gesitueerd aan de zuidkant van de sluis nabij de weg van Neer naar Helden in het tweede kanaalpand. Het vrijstaande pand ligt met de nokrichting evenwijdig aan de Kanaalweg. Het huis heeft een kleine voortuin en een groot achtererf. Ter plaatse van de sluiswachterswoning bevinden zich nog diverse monumentale oude eikenbomen, oorspronkelijk onderdeel van een doorlopende eikenbeplanting langs het kanaal.

Ir. Badon Ghijben van Rijkswaterstaat ontwierp de sluiswachterswoning in 1854 in traditionele bouwtrant. De woning werd in 1857 gerealiseerd door aannemer J. Linskens uit Blerick. De kosten van de woning bedroegen ruim f 2.000,--.

De sluiswachterswoning is thans als woonhuis in gebruik. Het exterieur is slechts op onderdelen gemoderniseerd of gewijzigd, zoals te zien is aan de nieuwe dakgoten of de kleine valraampjes van het toilet in de achtergevel. Het interieur is daarentegen grotendeels gemoderniseerd. Als geheel is de woning echter veel herkenbaarder bewaard gebleven dan de oorspronkelijk identiek uitgevoerde, maar thans sterk verbouwde tweede sluiswachterswoning aan het Afwateringskanaal, gelegen nabij de Noordervaart op het grondgebied van de gemeente Meijel. Het hekwerk tussen bakstenen pijlertjes aan de Kanaalweg en de opstallen op het achtererf zijn niet oorspronkelijk en vallen buiten de rijksbescherming. De sluiswachter werd op voordracht van de Commissaris der Koning in het Hertogdom Limburg benoemd door de Minister van Binnenlandse Zaken. Eerste sluiswachter in 1862 was Jan Baptiste van Heugten.

Omschrijving.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het gedeeltelijk onderkelderde bakstenen pand beslaat een rechthoekige plattegrond van 12 bij 9 meter en telt één bouwlaag en een kapverdieping onder een met gesmoorde muldenpannen gedekt zadeldak met licht overstek. Op de nok twee schoorstenen.

Langs de gevels van het in kruisverband gemetselde pand loopt een gecementeerde plint. Alle gevels zijn symmetrisch van opzet. Alle authentieke gevelopeningen zijn rondbogig en worden omzoomd met bakstenen wenkbrauwbogen. De in stijl vernieuwde vensters volgen grotendeels het oorspronkelijke ontwerp: zesruitsramen (begane grond) of vierruitsramen (kapverdieping) met bovenlichten voorzien van V-roeden rusten op hardstenen lekdorpels.

De voorgevel telt vijf traveeën. In het midden bevindt zich de entree met secundaire deur. Aan weerszijden vensters met detaillering als voornoemd. Afwijkende bovenlichten met verticale roeden. Tussen de vierde en vijfde travee bevindt zich ter hoogte van de plint een peilsteen met de tekst '31.67 M. / boven N.A.P.'. Diverse steekankers. De twee traveeën brede linker en rechter gevel zijn identiek uitgevoerd. Op de begane grond bevinden zich twee, en op de verdieping bevindt zich één venster met detaillering als voornoemd. Centraal in de achtergevel een tweede entree met secundaire deur tussen gecementeerde deurstijlen en onder een licht uitstekend luifeltje. Bovenlicht als voornoemd. Diverse steekankers.

Oorspronkelijk bestond de woning op de begane grond uit een centrale middengang met aan weerszijden twee vertrekken (keuken met aangrenzende woonkamer en slaapkamer met aangrenzende directiekamer). Deze opzet is herkenbaar bewaard gebleven. De gemoderniseerde vertrekken zijn nog steeds gesitueerd aan weerszijden van een centrale middengang. In de gang is de originele zwart-witte tegelvloer nog aanwezig. De aan de achterzijde gesitueerde kelder heeft een getoogd gewelf. De kap heeft Philibertsantennen.

Waardering.

De voormalige sluiswachterswoning met eikenbeplanting is van algemeen belang. Het object heeft cultuurhistorische waarden vanwege de directe relatie met de ontginning en sociaal-economische ontwikkeling van het Peelgebied en van de direct omliggende gemeenten. Als onderdeel van het Afwateringskanaal van de Noordervaart naar de Maas, dat als ruimtelijke structuur reeds een historisch element vormt, is het object een bijzondere uitdrukking van de historische infrastructuur en de hiermee samenhangende ontwikkeling van de transportsector in het Limburgs Peelgebied. Het object is van belang voor de typologische ontwikkeling van de voor serieproductie ontworpen sluiswachterswoningen van Rijkswaterstaat. Het object heeft ensemblewaarden als essentieel onderdeel van een herkenbaar bewaard gebleven historisch waterbouwkundig ensemble langs en aan het Afwateringskanaal. Vooral de directe historisch-ruimtelijke relatie met de nabijgelegen sluis is daarbij illustratief. Het object is van belang vanwege het op hoofdlijnen gaaf bewaard gebleven exterieur en interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Sluiswachterswoning(K)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument